

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative

(nr. 333 din 28 septembrie 2023)

Direcția generală juridică a examinat, proiectul de lege sus-nominalizat, prin prisma prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului și ale prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general și procedural:

1. Proiectul legii a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde art. 73 din Constituție și prevederilor art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Conform notei informative, proiectul a fost elaborat în contextul necesității realizării Obiectivului general nr.3 al Strategiei Naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” adoptată prin Legea nr.315/2022, ce rezidă în „Garantarea educației corespunzătoare și de calitate pentru toți pe tot parcursul vieții”.

Potrivit notei informative, prin modificările propuse se urmărește excluderea normelor de interpretare arbitrară și echivocă privind acordarea de către membrii organizațiilor obștești ale părinților, a suportului financiar pentru dezvoltarea instituției de învățământ, ceea ce la moment provoacă incertitudini și eventuale acte abuzive, în măsura în care mecanismul actual nu asigură transparență.

3. Cu referire la fundamentarea economico-financiară, condiție obligatorie, potrivit art. 30 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 100/2017, autorul menționează în nota informativă că, proiectul implică potențiale costuri financiare suplimentare aferente eventualelor reduceri ale impozitului pe venit odată cu redirectionarea acestuia către instituțiile de învățământ, fie prin deduceri sau prin mecanismul desemnării procentuale.

4. Potrivit prevederilor art. 32 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, proiectul trebuie să fie transmis spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului proiectului avizele la proiect.

De asemenea, în temeiul prevederilor alin. (3) al aceluiași articol, se impune necesitatea consultărilor publice în modul stabilit de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

II. Observații de conținut și de respectare a cerințelor tehnicii legislative:

5. Proiectul de lege necesită a fi conformat cerințelor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și regulilor stabilite în Metodologia de tehnică legislativă aplicată la redactarea proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Biroului permanent al Parlamentului nr. 3/2022.

În cazul în care se modifică mai multe articole din același act normativ, fiecărui articol i se consacră o diviziune însemnată cu un număr ordinar exprimat prin cifre arabe, urmate de punct (vezi art. 51 alin. (4) din Legea nr. 100/2017).

Atragem atenție la structurarea proiectului de lege, ce ține de numerotare. Numerele ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză, prin care sunt înseamnat diviziunile referințelor la prevederile propuse modificării se vor exclude.

6. Cu referire la norma propusă la art. I, în textul de la lit.c) alin. (3) al art.15² din Codul fiscal, autorul se referă la instituțiile publice de învățământ preșcolar, instituțiile publice de învățământ general și instituțiile publice de învățământ profesional tehnic. Cu referire la art. II, în textul lit.m') alin. (1) al art. 140 din Codul educației autorul se referă la instituțiile de învățământ general și profesional tehnic, iar în textul alin. (6') al art. 145 se referă la toate instituțiile de învățământ.

Astfel, pentru claritate și precizie este necesar de a corela normele indicate supra, în corespundere cu structura sistemului de învățământ din republică, reglementată la art. 12 din Codul educației, care este organizat pe niveluri și cicluri.

De asemenea, atragem atenție la tipul de proprietate ale instituțiilor de învățământ. Potrivit art. 15 alin. (3) din Codul educației, instituțiile de învățământ se clasifică în funcție de tipul de proprietate în instituție de învățământ publică și instituție de învățământ privată. Autorul se referă doar la instituțiile de învățământ publice. Această propunere este neechitabilă în raport cu instituțiile de învățământ private și prin urmare, considerăm că această abordare poate aduce atingere principiilor cu valoare constituțională, precum principiului legalității, principiului egalității cetățenilor în fața legii.

7. La art. II.

În textul de la lit. m'), propus pentru completarea alin. (1) al art. 140 al Codului educației, atragem atenție la textul „împreună cu alte autorități responsabile”. Această normă nu întrunește condițiile de claritate și precizie, motiv ce ar putea crea un șir de interpretări neclare cu potențial coruptibil. Întru asigurarea transparenței și excluderea elementelor de coruptibilitate, este necesar de a indica expres care sunt autoritățile responsabile de monitorizare. Totodată, nu este clară procedura în cazul depistării unor încălcări în gestionarea de către instituțiile de învățământ general și profesional tehnic, a donațiilor, granturilor, sponsorizărilor acordate acestora de către persoanele juridice și fizice în scopul dezvoltării instituției de învățământ, precum și a mijloacelor financiare obținute în urma desemnării procentuale.

Considerăm necesară reglementarea unui mecanism clar de monitorizare, stabilit printr-un regulament. De asemenea, se recomandă completarea proiectului de act normativ cu reglementări privind obligația Ministerului Educației și Cercetării de a sesiza organele competente în cazul depistării iregularităților ce țin de gestionarea de către instituțiile de învățământ a donațiilor, granturilor, sponsorizărilor acordate în scopul dezvoltării instituției de învățământ, precum și a mijloacelor financiare obținute în urma desemnării procentuale.

În concluzie, menționăm că textul proiectului de lege, urmează a fi revăzut și redactat, ținând cont de obiecțiile și propunerile corespunzătoare definitivării corecte a proiectului. Referitor la oportunitatea adoptării, menționăm că aceasta ține nemijlocit de atribuțiile Parlamentului.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală